

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΚΡΙΣΙΜΟΣ ἡ σημερινὴ ἡμέρα διὰ τοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἕλληνας — κατὰ τὰς ἐκ Βιέννης τηλεγραφικὰς πληροφορίες. Οἱ Βούλγαροι σκοπεύουν, τρίτην τῶρα φοράν, νὰ προσβοῦν εἰς νέας καὶ σοβαρωτέρας βιαιοπραγίας κατὰ τῶν Ἑλλήνων, νὰ διαρπάσουν καὶ ἄλλους φούρνους !!! Ἕλληνικοὺς, νὰ λεηλατήσουν καταστήματα καὶ νὰ ξεπερδέξουν καμπόσους ὁμογενεῖς ἐξ ἐκείνων ποὺ τολμοῦν νὰ λέγουν διὸ ἡ Μακεδονία εἶναι ἰδική των !

Καλλιτέραν συμπεριφορὰν κανένας βεβαίως δὲν ἐπερίμενεν ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Τὸ κακὸ εἶναι μόνον διὸ ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις προαισθανομένη τὰς διαμαρτυρίας ποὺ θὰ ἐγερθοῦν κατ' αὐτῆς εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην διὰ τὰς βιαιοπραγίας αὐτάς, ἤρχει νὰ λαμβάνῃ αὐστηρὰ !!! μέτρα πρὸς πρόληψιν τῶν ταραχῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐν τοῖσις καμμίαν δὲν πρέπει νὰ δώσῃ κανεὶς πλῆστιν. Διότι τὸ μόνον σωτήριον μέτρον εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν θὰ ἦτο ἡ ἀπαγόρευσις τῶν εἰσόδων ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξέλθουν τὸν φανατισμὸν τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τοιαύτην ἀπαγόρευσιν οὐτε ἡκούσαμεν οὐτε ὑπάρχει ἐλπίς ν' ἀκούσωμεν. Καὶ ἐνῶς δὲν γίνεται τοιοῦτον βεγνήσις τῆς Βουλγαρίας Κυβερνήσεως κατὰ τὰς ἐκείνων ἐκδόσεων, οἱ Ἕλληνας γίνονται παρομνήν ἀκεραία. Καὶ ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δεῖται νὰ διαμαρτυρηθῇ ἐντόπως εἰς ὅλας τὰς ἀσπίδας διὰ τὴν τοιαύτην κατάστασιν καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῶν τουλάχιστον τὴν προστασίαν τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι καὶ μεταξὺ τῶν Κούρδων ἐὰν ἔζων πάλιν δὲν θὰ ὑφίσταντο ὅσα ἐφίστανται.

X

ΑΛΛ' ΕΙΝΕ ἐντελὼς ἀκατανόητον πῶς ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ διατελῇ εἰς φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Βουλγαρικῆς καὶ δὲν διέκοψε ταύτας εὐθὺς ἀμέσως ὡς ἐγνωσθήσαν αἱ κατὰ τῶν Ἑλλήνων βιαιοπραγίαι τοῦ Βουλγαρικοῦ συρφετοῦ κατ' ἀνοχὴν καὶ προστασίαν τῶν ἀρχῶν. Εἶνε καταπληκτικῶς ἀπίστευτον διὸ κράτος τοῦ ὁποῖου οἱ ὑπῆκοι καὶ οἱ ὁμογενεῖς ὑφίστανται τοιαύτας ἀκατανομάστους ἐπιθέσεις καὶ προσβολὰς καὶ ἀδικίας καὶ λεηλασίας καὶ βαναυσότητος καὶ διωγμοῦ ἐν ἄλλῳ Κράτει ὑπὸ τὴν ἐνθαυρηντικὴν ἀδαφορίαν τῶν ἐκεῖ ἀρχῶν, ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ ἐν ἐκείνῳ τοὺς ἐπισήμους ἀντιπροσώπους του, ὅπερ προϋποθέτει καὶ σημαίνει διὸ ὑπάρχει μετὰ τῶν δύο Κρατῶν ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς καὶ ἡ προστασία τῶν δικαιωμάτων, τῶν συμφερόντων τῆς ζωῆς, τῆς περιουσίας τῶν ὑπηκόων τοῦ ἑνὸς ἐκ τοῦ ἄλλου. Ἀλλ' ἡ προϋπόθεσις αὕτη ἐν προκειμένῳ δὲν ὑφίσταται, τοῦναντίον συντρέχουν ὅλοι οἱ ὁροὶ δυνάμει τῶν ὁποίων δικαιόταται μᾶλλον ὑποχρεοῦται ἡ Ἑλλάς ν' ἀπολακτικῶς τὴν φιλιαν Κράτους δεικνύοντος τοιαύτην κατάπτυσ-

στον συμπεριφορὰν. Ὅταν δὲ Κράτος τι ὅπως καὶ πᾶν ἄτομον κολαφίζομενον καὶ ὑβρίζομενον καὶ ἀτιμαζόμενον καὶ προσβαλλόμενον παραμένῃ μεθ' ὅλα ταῦτα φίλον, εἶνε ἀνάξιον νὰ εἶνε Κράτος.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν λόγων τῆς στοιχειώδους ἀξιοπρεπείας οἵτινες ἐπέβαλον τὴν διακοπὴν τῶν σχέσεων μετὰ τῆς Βουλγαρίας καὶ τὴν ἀνάκλησιν τῶν ἀντιπροσώπων μας, ὑπάρχει καὶ ἄλλος οὐσιαστικώτερος, ἡ πρόνοια ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων θυμάτων τῆς Βουλγαρικῆς ἀγριότητος.

Ὅρεῖται ὡς τάχιστα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ν' ἀνακαλέσῃ τοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ ἀντιπροσώπους της, ὅπως ἀνατεθῇ ἡ προστασία τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων εἰς τινὰ ἐκ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἥτις θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιβληθῇ καὶ καταστείλῃ ὅπως δὴποτε τὰς ἀνθρωποκρατικὰς ὁρμὰς τῶν βουλγαρικῶν ὁρδῶν.

X

ΚΑΙ ΜΙΑ σκέψις τοῦ Γαβριηλίδου γράφοντος περὶ τῶν οικονομικῶν τῆς Κρήτης:

«Ἡ Τουρκία ἐξώδευσε ἑκατομμύρια γιὰ τοὺς πεσσάδες της ποὺ διατηροῦσιν ἐν Κρήτῃ, καὶ δὲν ἐξώδευσε παντάρκα νὰ κάμῃ ἕνα δρομὸν ἰσῶς καὶ χειρότερον. Τὸ ἴδιον καὶ αὐτὴ ἐξώδευσε ἑκατομμύρια κατ' ἔτος διὰ τοὺς πεσσάδες της, ἐνῶ τὰ κοπέλια τῶν πεσσάδων της, ἐνῶ ὑπὸ ἐποφὴν συγκοινωνίας εὐρίσκειται εἰς ἀπερίγραπτα χάγια — ὅρα πρὸς πικρὸς Θεσσαλίαν.

Χειρότερον δὲ, διότι ἐπὶ τέλους ἐκείνη ἦτο Τουρκία καὶ μόνος της προορισμὸς καὶ σκοπὸς ἦτο ἡ πᾶχυνσις τῶν πεσσάδων της, αὕτη δὲ — ἀλλὰ καὶ αὕτη ἂν δὲν ἐπέρασε ἀκόμη τὴν Τουρκίαν, θὰ τὴν περᾶσεν ὁμοῦ ἀσφαλῶς — ὅχι εἰς τὴν ξιφολόγησιν της, ἀλλ' εἰς τὸν πεσσάδισμὸν!

X

ΖΩΗΡΑΝ κατάπληξιν προὔξεν ἡ ἐξέλιξις τοῦ κόσμου ἡ ἐξέλιξις διὸ ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος ὁ Ἡγεμὼν τῆς Κρήτης κατεδέχθη νὰ ἐκφράσῃ ἐπικηδεῖον λόγον εἰς τὸν νεκρὸν ἐνὸς χωροφύλακος, τοῦ χωροφύλακος ὅστις ἐφρονεῖτο ἐν Βουκολίᾳ ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Θερίσου, διότι ἠθέλησε νὰ τηρήσῃ τὸ καθῆκον του πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τὸν ὄρκον ποὺ ἔδωκε.

Καὶ εὐρέθησαν πολλοὶ οἱ ὁποῖοι κατέκριναν τὴν τοιαύτην τοῦ Πρίγκηπος στάσιν. «Δὲν ἔπρεπε λέγειν, ἕνας Πρίγκηψ, ἕνας ἡγεμὼν νὰ κατέλθῃ μέχρι τοῦ σημείου αὐτοῦ!»

Ἡμεῖς νομίζομεν ὅμως διὸ ὁ γιγαντόσωμος Πρίγκηψ τοῦ ὁποῖου ἡ ἀπλότης τοῦ ἤθους εἶνε γνωστὴ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ὁ λαϊκώτατος τῶν πριγκήπων δὲν κατήλθε ἀλλ' ἀνῆλθε πολὺ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ.

Καὶ τὸ ἄλλο ἐκείνο πάλιν ποὺ διέταξε νὰ καλυφθῇ ὁ νεκρὸς τοῦ

χωροφύλακος μετὰ ἑλληνικὴν σημαίαν, εἶνε ἀρκούντως ἐνδεικτικὸν τῶν αἰσθημάτων τῶν ὅπως καὶ οἱ λόγοι του περὶ τοῦ πικροῦ Πάσχα τὸ ὁποῖον ἐπὶ τὴν ἐφέτος. Τὰ αἰσθηματὰ τοῦ ὅπως αὐτὰ μία ἀντιπολίτευσις ἐκτεταμένη εἰς τὸν βόρβανον τῶν παλαιῶν παθῶν ἡ παραστήσις εἰς τὸν ἡθελῶν τῆς τῆς καὶ ἔπρεπε νὰ γίνῃ διὸ τῆς τῆς ἡ ἀποδείχθη διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, διὸ ὁ μόνος ποὺ θέλει περισσώτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς Κρήτας καὶ ἀπ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας τὴν ἐνωσιν εἶνε αὐτὸς διὰ τὸν ὁποῖον, κατόπιν τῶν τελευταίων γεγονότων, ὁ ἐν Κρήτῃ βίος κατέστη ἀβέβαιος.

X

ΚΤΗΜΑΤΙΑΙ, παρχαγοῖ, φεωργοί, δεσποκόμοι, ἀμπελοποι, κηπουροί, ἀνθοκόμοι, κτηνοτρόφοι, σφαττόφοι, μελισσοκόμοι, οἰνοποιοί, ἐλαιοπαρκαγοῖ, γαλακτοκόμοι, καὶ ὅλοι τέλος πάντων ὁ ὅλος ἐργασίας ἄμεσον ἡ ἔμμεσον ἐπὶ τὴν ἑλληνοματοῦν κατὰ τὴν συμπερόντων τῶν ἐνῶς δὲν πέρνουν καὶ δὲν διαβάζουν τὰ «Νέα Γεω» — τὰ μαρναδικὸν μας γεωγραφικὸν τοῦ κ. Σ. Υ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ
ΠΕΡΙ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἐ τῷ 4ῳ τεύχει τοῦ 30οῦ ἔτους τοῦ ἐν Λειψίᾳ ἐκδομένου «Theologische Literaturzeitung» τῇ 18 Φεβρουαρίου 1905 σελ. 108 — 110 καταχωρήθη ἡ κατωτέρω βιβλιοκρισία ὑπὸ τοῦ σεβασμίου Philippe Meyer φίλου πο. ηθολογίας. Περὶ τοῦ ἐλλογιμώτατου καὶ εὐγενεστάτου τούτου ἀνδρὸς παρατιθέμεθα ἐνταῦθα ὀλίγα τινα πρὸς γινῶσιν τοῦ κοινού.

Ὁ Φίλιππος Μαίγερ ἐπὶ μακρὸν διατελέσας ἱερεὺς τῆς προτεσταντικῆς κοινότητος ἐν Σμύρῃ, κατέχει ὡς ὑψηλὴν ἐκκλησιαστικὴν θέσιν ἐν Ἀννοβέρῳ. Εἶναι ὡς ἐλάχιστοι ἐν Γερμανίᾳ γνώστης τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας. Ἐν τῷ Γερμανικῷ Θεολογικῷ ἐγκυκλοπαιδικῷ λεξικῷ τοῦ Herzog αὐτὸς γράφει πάντα τὰ ἀφ' ὧν αἰεὶ τὴν ἡμετέραν ἐκκλησιαστικὴν φιλολογίαν, σημειοὶ δὲ πᾶσι τὰς πηγὰς ἑλληνικὰς τε καὶ ἑσῶνας. Τὸ ὄρος του εἶναι σαφές, ἐκλεκτὸν καὶ εὐγενές. Τῷ 1887 ἐπεσκέφθη τὸ Ἅγιον Ὄρος ποιησάμενος ἐκτενὲς μελέται, καὶ τῷ 1894 ἐδημοσίευσεν ἐν Λειψίᾳ ἔργον ἀξιόλογον περὶ τοῦ Ἅθω ὑπὸ τὴν «Die Hauptur Kunden für die Geschichte der Athos Kloster».

Τοῦ ἐν τῷ βιβλιοκρισίᾳ αὐτοῦ:

X

«Βλάχου Κοσμᾶ διακόνου ἡ Χερσονήσος τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἅθω καὶ αἱ ἐν αὐτῇ Μοναὶ καὶ οἱ μοναχοὶ πάλαι τε καὶ νῦν. Μελέτη ἱστορικὴ καὶ ἀριτι» Βόλφ 1903».

(Loipzi g, Otto Harrassovitz. xxiil, 376 p. gr. 8) m. 5).

Θαυμαστὴ εἶναι ἡ ταχύτης μεθ' ἧς αὐξάνουσιν αἱ περὶ τοῦ Ἅθω συγγραφαί. Ἐντὸς ὀλίγιστου χρόνου τέταρτον ἔργον ἤδη περὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀνέλαβον νὰ κρίνω. Τοῦτο δὲ εἶναι οἷον πρόγευμα ἔργου μεγαλειτέρου, ὅπερ, ὡς φαίνεται, μετ' οὐ πολὺ τίθεται εἰς τὰς πιεστήριαι, συγκείμενον ἐκ 200 τυπογραφικῶν φύλλων ἐν πέντε τόμοις, καθ' ὃ ὁ συγγραφεὺς ἐν τέλει τοῦ βιβλίου δηλοῖ. Τοῦτο δὲ μοι παρέχει τὸ ἐνδόξιμον νὰ εὐχηθῶ τὰ βέλιστα τῷ συγγραφῇ οἷα τὴν προκατεμένην ἐργασίαν, καὶ νὰ ὁμολογήσω διὸ οὗτος λίαν ἐπιμελῶς συνέλεξε τὰ τῆς συγγραφῆς του. Ἐκτὸς δὲ πολλῶν λεπτομερειῶν αἰτίνας, καθ' ὃ ἐγὼ γινώσκω, δὲν ἦσαν γνωσταὶ πρότερον, ἀνεκάλυψεν ἐν τυπικῶν, ὅπερ ἐμὲ τοῦλάχιστον διέλαθε, χρονολογούμενον ἀπὸ τοῦ 1810, καὶ ὅπερ, ἂν καὶ μόνον ὑπὸ τῆς ἐν Θεσσαλονικίᾳ διοικήσεως ἐπεκυρώθη, ἐν τοῖσις διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Ὄρους πολλὰς διατάξεις παρέσχεν. Ἡ συλλογὴ εἶναι πλήρης ἀξίας καὶ διὰ τὰς σχέσεις τοῦ παρόντος ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Μόνον εἰς ἀγορεύειν δύναται τὸσον ἀκριβὴς πληροφορίαν νὰ δώσῃ διὰ τὰ περίπλοκα πράγματα τῆς σημερινῆς διοικήσεως ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ὅσον ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐπέξετερον ἡ ὕλην. Ἐννοεῖται οὖν εἰς τὴν συγγραφὴν ἀνακεί τινα κρίσεις περὶ τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει παλαιῶν καὶ νῦν ἀρχόντων καὶ τοπικῶν πατριωτισμὸς τοῦ ποὺ καὶ ποὺ παρέσεν αὐτόν. Οὕτω θεωρεῖ ὡς ἱστορικὰς τὰς ὁμότητες αἱ κατὰ τὴν φήμην ὑπείστησαν οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἅθω ὑπὸ τοῦ αυτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου. Αὐτὰ ἀνυψοῦσι τὴν ὁρμὴν τῆς ὁμοδοξίας ἣν οἱ Ἁγιορείται ὑπὲρ αὐτῶν ἀξιοῦσι τοῦναντίον δ' αἱ διηγήσεις καθ' ὃς ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ α. βλαχικαὶ νομάδες μετὰ γυναικῶν, παιδίων καὶ βοσκῶν ἐπέσθον καὶ ὑπὸ τῶν μοναχῶν φιλοφρόνως ἐγένοντο δεκτοὶ οὕτως, ὅτε οἱ πρῶτοι καὶ οἱ Πατριάρχης ὤρελλον νὰ ἐπιβῶσι τὴν δύναμίν των, ἵνα τοῦλάχιστον τὰς βάσεις τοῦ μοναχικοῦ βίου διασώσωσιν, αὐτὰ εἶναι κατὰ τὸν συγγραφεῖ ἀφρικαλέον συμπλήρωμα ἐγγράφων καὶ γεγονότων ἀμφιβόλων, (σελ. 46), καὶ ὁ Οὐσπέσκις καὶ ἐγὼ μέμψωμαι ὑγῶνόμεν ὑπ' αὐτοῦ διὸ ὑπελάβομεν τὸ πρᾶγμα ὡς αὐθεντικόν, ἐνῶ ἐγὼ τοῦλάχιστον ἔκαμα τὸν περιορισμὸν διὸ ἰσῶς ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ καθαρῶς ἱστορικοῦ γεγονότος (ἴε, ἐμὸν πόνημα Athos ur kundem σελ. 40). Ἡ ἐπιξεργασία τῆς ὕλης δεικνύει διὸ ὁ συγγραφεὺς τμήματα τῆς ἱστορίας ζητεῖ νὰ κατανοήσῃ οὕτω π. χ. τὴν ἐξέλιξιν τῶν Καρυῶν, ἐφ' ὧν τὴν ἐνωσιν τῆς Λαύρας καὶ τῆς Σκήτης ἐφαρμόζει, καὶ ὧν τὴν ἱστορίαν ἐκ ταύτης τῆς ἀπόψεως ἀναπτύσσει. Μετὰ τοῦτο συνέχεται ἡ ἐξέλιξις τῆς θέσεως τοῦ Πρώτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐνταῦθα ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἐκφράσω τὴν παράκλησιν, ἵνα ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ ἐκτενέστερῳ ἔργῳ του ἀκριβέστατα πραγματευθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο διότι ἐνέχει διὰ τὴν καθόλου ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ μοναχισμοῦ σπουδαίοντα, καθ' ὃτι ὁ Πρῶτος ὑπῆρχεν ἐν πολλοῖς τόποις

τῶν μοναχικῶν Κοινοτήτων καὶ ἰσῶς πανταχοῦ, ἀλλὰ μόνον ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἀνέλαβον τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ δι' ὅκτω αἰῶνας ν' ἀκολουθήσωμεν.

Τὴν καθόλου ὁμῶς ὕλην ἡδύνατο ὁ συγγραφεὺς ἐπὶ συστηματικώτερον νὰ ἐπεξεργασθῇ ἀλλὰ τοῦτο ἀναμένομεν νὰ πράξῃ ἐν τῷ ἐκτενέι καὶ πεντατόμῳ ἔργῳ αὐτοῦ.

Ἡ ἡ προσθέτω δύο γενικὰς παρατηρήσεις διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ συγγραφῆ. Κατὰ τὴν ἐμὴν πείραν θὰ ἐπιτύχωμεν ἐν γενικῶν ἀσφαλῆς ἐρείσμα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἑλληνικοῦ μοναχισμοῦ, ὅταν ἐξαντλήσωμεν ὅλους τοὺς βίους τῶν ἑλλήνων ἁγίων. Ὅσον δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀλίγην βιογραφικὴν ἀξίαν ἔχουσιν οὗτοι, τοσοῦτον ἐν τοῖσις διὰ τὰς τύχας τοῦ μοναχισμοῦ εἶνε ἀνεκτίμητοι πηγαί. Εἴθε νὰ φανῇ εὐάρεστον τῷ συγγραφῇ νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐπιμέλειαν ἐπὶ ἀπώτερον εἰς τὴν συλλογὴν τῆς ὕλης ἐκ τοῦ βίου τῶν ἁγίων. Ἐνδιαφέρουσα εἶνε ἡ θέσις ἣν καταλαμβάνει ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ σπουδαίῳ ἐθνικῷ ζητηματὶ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Οἰκοθεν δ' ἐννοεῖται διὸ ὡς Ἑλλήνων ἱσταται πρὸς τὸ μέρος τῶν πατριωτῶν του, διὰ τῆς ἐν τοῖσις μέτρον καὶ εὐγένειας ἀπέναντι τῇ, πλέον ἡ ἐνοχλητικῆς εἰσβολῆς τῶν Σλαβῶν. Τέλος εὐχάριστον εἶνε διὸ ὁ Βλάχος προσήρτησε τῷ βιβλίῳ του ἕνα ἀκούστω: ἐκτενὴς κατὰ τὴν καλὴν γῶν, ἐξ οὗ λαμβάνει περὶ τῶν ἐν τῇ ἐννοεῖται περὶ τοῦ Ἅθω τῶν

Μετὰ τὰς γενικὰς

παρατηρήσεις δύναται νὰ περιόρῃ τὰς λεπτομερείας τοῦ περιεχομένου. Μετὰ βραχείαν εἰσαγωγὴν πραγματευταὶ ὁ συγγραφεὺς πρῶτον περὶ τοῦ τόπου καὶ τῆς ἱστορίας του ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ ὡς γνωστὸν δὲ μετὰ τῆς ἀρχαιοτάτης καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ μοναχισμοῦ βαθύ σκοτὸς πολλῶν αἰῶνων ἐπικαθῆται, καθ' ὃς οὐδὲν περὶ τοῦ Ἅθω γνωρίζομεν. Οἱ μοναχικοὶ θρύλοι ἐξήρτησαν τὸ σκοτὸς τοῦτο νὰ διαφωτισθῇ διὰ πολυετῶν θαυματουργικῶν διηγήσεων περὶ τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, τῶν τῶν Ἁθω ἐπισκεψθέντων κλπ. ταῦτα περιεγράψεν ὁ Βλάχος βραχέως, χαρακτηρίζει δὲ ὡς θρύλλους ἑπείτα ἀρχεταὶ ἡ ἱστορία τοῦ ὑπὸ τῶν μοναχῶν οἰκηθέντος Ἅθω, ὅστις διὰ τοῦτο «Ἅγιον Ὄρος» γίνεται. Ὑπάρχει μία κοινὴ ἱστορία περὶ τοῦ βίου τῶν Μονῶν, ὅστις ἐπὶ ἀκριβῶς ὁρίσμενης νομίμου βάσεως στηρίζεται. Διὰ ταῦτα πρέπει καὶ ἡ ἐκθεσις νὰ πραγματευθῇ περὶ τῶν πρώτων περὶ τῆς κοινῆς ἱστορίας.

Ἐν τῇ κοινῇ ταύτῃ ἀναπτύσσεται ἕκαστον μοναστήριον ὡς ἰδιαιτέρον τι καὶ αὐτοτελές, καὶ ὁ τῶν Μονῶν ὑπερέχων Πρῶτος μετὰ τῆς σκήτης τῶν Καρυῶν. Εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν καθ' ἕκαστον Μονῶν ἀφαιρῶμεν ὁ συγγραφεὺς τὸ κύριον μέρος τοῦ βιβλίου (σελ. 169—333). Ὡς ἐμπροσθεν παρετήρηθη, εὐρίσκει τις ἐνταῦθα πολλὴν καὶ καλὴν ὕλην διὰ τὴν ἱστορίαν, τὴν τέχνην, τὴν τοπογραφίαν κλπ. Οἱ δὲ ἀναγινώσται πρέπει νὰ μὴ παρίδωσι καὶ τὰς ἀκολουθοῦσας σελίδας, αἵτινες ἐπιγράφονται α' Ε' τυπώσεις διὰ τοὺς προσκυνητὰς τῆς ἁγίας χερσονήσου. Αὗται εἶνε εἰς σύνοτον ταξιδιωτικὸς ὁδηγὸς διὰ τὸν Ἅθω, πλήρης

Ἐφαγαὶ ἐν Βαρσοβίᾳ. Φο-
 ρὰ σφαγαὶ ἐγένοντο ἐν Βαρσοβίᾳ
 τῶν ἐργαζιῶν ὑπὸ τῶν Κοζάκων.